

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum requiratur confessio peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Super Questionis sexagesima octava articulum quintum.

ARTICVLVS V.

Vtrum peccatoribus baptizatis sint imponenda opera satisfactoria.

In artic. 5. & 6 hoc solum occurrat suggerentium yur ex deuotione sua peccata confitente ante baptismum non absoluantur: quoniam non sunt capaces sacramenti penitentiae ante baptismum: nec eorum confessio talis, effert sacramentalis, nisi forte per reductionem.

AD QVINTVM sic proceditur. Vtrum peccatoribus baptizatis, sint opera satisfactoria imponenda. Hoc enim ad iustitiam Dei pertinere uidetur, ut pro quolibet peccato aliquis puniatur, secundum illud Eccl. vii. Cuncta quae fiunt, adducet Deus in iudicium: sed opera satisfactoria imponuntur peccatoribus in poenam praeteritorum peccatorum: ergo videtur quod peccatoribus baptizatis, sint opera satisfactoria imponenda.

¶ 2 Præter. Per opera satisfactoria exercitantur peccatores de nouo conuersi ad iustitiam, & subtrahuntur occasiones peccandi: nam satisfacere est peccatorum causas excidere, & peccatis aditum non indulgere: sed hoc maxime est necessarium nuper baptizatis. ergo videtur quod baptizatis sint opera satisfactoria imponenda.

¶ 3 Præter. Non minus debitum est, ut homo Deo satisfaciatur, quam proximo: sed nuper baptizatis iniungendum est, ut satisfaciant proximis, si eos laeserint. ergo etiam est eis iniungendum, ut Deo satisfaciant per opera poenitentiae.

Est glo. dist. Amb. in illis locum to. 5.

SED CONTRA est, quod Amb. * super illud Ro. 11. Sine poenitentia sunt dona & vocatio Dei, dicit, Gratia Dei in baptismo non requiritur gemitum neque planctum, uel etiam opus aliquid: sed solum fidem, & omnia gratis condonat.

RESPON. Dicendum, quod sicut Apost. dicit Rom. 6. Quicumque baptizati sumus in Christo, in morte ipsius baptizati sumus: consepulti enim sumus ei per baptismum in mortem, ita scilicet quod homo per baptismum incorporatur ipsi morti Christi: manifestum est autem ex supradictis, quod mors Christi satisfactoria fuit sufficienter pro peccatis, non solum nostris, sed etiam totius mundi, ut dicitur 1. Jo. 2. & ideo ei, qui baptizatur, pro quibuscumque peccatis, non est aliqua satisfactio imponenda: hoc enim esset iniuriam facere passioni & morti Christi, quasi ipsa non esset sufficiens ad plenariam satisfactionem pro peccatis baptizatorum.

q. 49. & 48.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut Aug. ¶ dicit in lib. de baptismo paruulorum, ad hoc baptismus ualet, ut baptizati Christo incorporentur, ut membra eius. unde ipsa poena Christi fuit satisfactoria pro peccatis baptizatorum, sicut & poena unius membri potest esse satisfactoria pro peccato alterius membri. unde IIa. 33. dicitur. vere laguores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit.

lit. de bapt. paruul. c. 26. a med. to. 7.

AD SECUNDVM dicendum, quod nuper baptizati exercitandi sunt ad iustitiam, non per opera penalia, sed per opera facilia, ut quasi quodam lacte facilius exercitii, promoueantur ad perfectiora, ut gl. ¶ dicit super illud Psalm. 130. Sicut ablactatus est super matrem suam: unde & dominus discipulos suos de nouo conuersos, a ieiunio excusauit, ut patet Mar 9. Et hoc est, quod dicitur 1. Pet. 2. Sicut modo geniti infantes, lac concupiscite, ut in eo crescat in salutem.

Glo. ord. ibi.

AD TERTIVM dicendum quod restituere male ablata proximis, & satisfacere eis de iniuriis illatis est cessare a peccando: quia hoc ipsum, quod est detinere aliena, & proximum lesum non placare, est

peccatum, & ideo peccatoribus baptizatis iniungendum est, quod satisfaciant proximis: sicut & quod desistant a peccato: non est autem eis iniungendum, quod pro peccatis praeteritis aliquam poenam patiantur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum peccatores ad baptismum accedentes, teneantur sua peccata confiteri.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod peccatores ad baptismum accedentes, teneantur sua peccata confiteri. Dicitur enim Matth. 3. quod baptizabantur multi a Ioanne in Iordane, confitentes peccata sua: sed baptismus Christi est perfectior, quam baptismus Ioannis. ergo videtur quod multo magis illi, qui sunt baptizandi baptismum Christo debeant sua peccata confiteri.

¶ 2 Præter. Pro uerb. 38. dicitur, Qui abscondit scelerum sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. ergo baptizandi debent sua peccata confiteri.

¶ 3 Præter. Poenitentia requiritur ante baptismum, secundum illud Act. 2. Agite poenitentiam, & baptizetur unusquisque uestrum: sed confessio est pars poenitentiae. ergo uidetur, quod confessio peccatorum requiratur ante baptismum.

SED CONTRA est, quod confessio peccatorum debet esse cum fletu: dicit enim August. * in lib. de poenitentia. Omnis ista uarietas consideranda est & deflenda: sed sicut Ambr. ¶ dicit, gratia Dei in baptismo non requiritur gemitum neque planctum, ergo a baptizandis, non est requirenda confessio peccatorum.

Aug. in lib. de poenitentia. non procul a pua. to. 1. Amb. ad Ro. 1. super illud. In. sine p. nit. sunt dona Dei, to. 4.

RESPON. Dicendum, quod duplex est peccatorum confessio: una quidem interior, quae fit Deo: & talis confessio peccatorum requiritur ante baptismum, ut scilicet homo sua peccata recogitas, de eis doleat, non enim potest inchoare nouam uitam, nisi peniteat eum ueteris uitae. ut dicit Aug. * in lib. de poenitentia: alia uero est confessio peccatorum exterior, quae fit sacerdoti: & talis confessio non requiritur ante baptismum.

In li. de me. die. pan. c. 1. non procul a pua. to. 7.

Primo quidem, quia talis confessio cum respiciat personam ministrum, pertinet ad poenitentiae sacramentum, quod non requiritur ante baptismum, quia est ianua omnium sacramentorum. Secundo, quia confessio exterior, quae fit sacerdoti, ordinatur ad hoc, quod sacerdos confitentem absoluat a peccatis, & liget ad opera satisfactoria, quae baptizatis non sunt imponenda, ut supra dictum est: nec etiam baptizati indigent remissione peccatorum per clauas ecclesiae, quibus omnia remittuntur per baptismum. Tertio, quia ipsa particularis confessio homini facta, est poenitentia propter uerecundiam confitentis: baptizato autem nulla exterior poena imponitur: & ideo a baptizatis non requiritur specialis confessio peccatorum: sed sufficit generalis, quam faciunt, cum secundum ritum ecclesiae abrenuntiant satanae & omnibus pompis eius: & hoc modo, dicit quaedam glo. * Matth. 3. quod in baptismo Ioannis, exemplum dabatur baptizandis confitendi peccata, & promitti meliora si qui tamen baptizandi, ex deuotione sua peccata confiteri uellent, esset eorum confessio audienda, non ad hoc, quod eis satisfactio imponeretur: sed ad hoc, quod contra peccata consueti eis spiritualis informatio uitae traderetur.

In glo. ord. super illud. Exibant uos baptizantes. to. 1. c. 1.

Super

¶ In corpore nuda responsione ad secundum, ubi dicitur si in adulto desit intentio suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in baptismo loannis non remittebantur peccata: sed erat baptismus penitentiae: & ideo conuenienter accedentes ad illud baptismum, confitebantur peccata, ut secundum qualiter peccatorum, eis penitentia determinaretur: sed baptismus Christi est, sine exteriori penitentia, ut Ambrosius dicitur. unde non est similitudo ratio.

AD SECUNDUM dicendum, quod baptizati sufficit confessio interior Deo facta, & etiam exterior generalis, ad hoc, quod dirigantur & misericordiam consequantur: nec requiritur confessio specialis exterior, sicut dictum est.

AD TERTIUM dicendum, quod confessio est pars penitentiae sacramentalis, qua non requiritur ante baptismum, ut dictum est: sed requiritur interioris penitentiae uirtus.

ARTICULVS VII.

¶ Vtrum ex parte baptizati requiratur intentio suscipiendi sacramentum baptismi.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Vbi ex parte baptizati non requiritur intentio suscipiendi sacramentum baptismi. Baptizatus enim se habet sicut

in adulto requiritur uoluntas in paruulo autem, non

Et quoniam questio est difficilis, uidentem est, quid roboris habeant rationes, opinionum: & deinde rationabilior dicendi

Prima igitur opinio tenens uniuersaliter requiritur consensum ex parte baptizati fundatur, primo super ritu ecclesie parentis a baptizando. Vis baptizari? Secundo super hoc, quod baptizari est passio uoluntaria.

Tertio procedit Durandus sic: Quicquid est de necessitate sacramenti in uno, est de necessitate sacri in omnibus, in similibus quidem similitur, & in proportionalibus proportionaliter: sed uoluntas recipiendi baptismum est de necessitate sacramenti in adultis, ergo est etiam de necessitate sacramenti in paruulis: proportionaliter tamen, hoc est uoluntate interpretatiua quo ad paruulos, sicut propria quo ad adultos. Probatur minor: Adultus simili modo debet se habere ad fidem, & ad fidei faciem: sed credere non potest nisi uolens, ergo nec baptizari potest nisi uolens.

Et confirmatur ex mandato domini, Docete omnes gentes, baptizantes eos &c. ubi Hier. dicit, Non potest suscipi sacramentum, nisi anima fidei susceperit ueritatem.

Afferitur quarto ratio ex litera huius art. scilicet inchoantem uocam uitam, uelle illam, ac per hoc eius principium quod est baptismum.

Oppositae autem opinionis, scilicet quod non per se requiritur uelle ex parte baptizati, fundamentum est, quod tota efficacia sacramenti baptismi est, ex parte ipsius sacramenti: nec requiritur ex parte patientis, nisi capacitatem abscque contrarietate. Probaturque hoc ex eo, quod de facto uidemus paruulum omnem baptismum non esse rebaptizandum. Et hinc sumitur ratio: Quicquid non est de necessitate sacramenti in uno, non est de necessitate sacramenti in aliis: sed consensus non est de necessitate sacramenti in paruulis, ergo nec in adultis.

Tertio autem opinionis ratio est: quia si adultus caret consensu, uidetur quod contemnat: oportet enim adultum aliquam

habere deuotionem ad sacramentum, aut contemnere ipsum, saltem interpretatiue.

Et ut ab hac ultima incipiamus, responsio seu ratio ista fugit questionem, quasi impossibile sit inueniri adultum neutrum respectu baptismi, sed oporteret in alteram partem declinare, hoc est, uelle, aut nolle baptizari. Quod autem est de ueritate conditionalis, non curando de possibilitate antecedentis: ueritas enim in questionem, si adultus neuter secundum uoluntatem ad baptismum baptizaretur dormiens, an esset postea baptizandus, hoc est, an susciperet characterem uel non: cui questionem, ut patet, non satisficit per hanc opinionem declinantem ad alterum extremum.

Prima autem opinionis fundamentum primum de ritu ecclesie, non cogit: quoniam eodem ecclesie ritu petitur etiam a baptizando, si credit in Deum patrem omnipotentem &c. Et tamen constat non exigi ad necessitate sacramenti fidem siue suam, siue patris, ex parte baptizati. Secundum quoque fundamentum, petit principium. Tertium uero, ambiguum assumit, scilicet in adulto requiri per se propriam uoluntatem: hoc est enim, de quo est questio.

Et ad probationem dici facile potest, similitudinem non tenere, scilicet quod adultus, ita se debeat habere ad sacramentum fidei, sicut se habet ad credere: quoniam credere consistit manifeste in actione uoluntaria, sacramentum autem fidei manifeste consistit in passio suscipere, & propterea non est simile. Auctoritas autem Hiero. non est ad propositum: quia de fide loquitur, questio autem est de uelle.

Secundae demum opinionis ratio rejici potest eodem modo, scilicet quod assumit probandum: hoc enim est, quod uertitur in dubium, an patiens in baptismo, exigit uelle uel necessariam dispositionem ad receptionem sacramenti: hoc enim est totum in quo consistit questio.

Quod autem additur, quod nullus puer baptizatus est rebaptizandus, licet negetur a tenentibus primam opinionem, magnam tamen secundum rationem uim habere uidetur.

His excursis, dicendum mihi uidetur cum secunda opinione, quod per se loquendo non exigitur intentio seu uoluntas ex parte baptizandi de necessitate sacramenti: sed sufficit in ipso non inueniri obicem uoluntatis contrariae. Probaturque hoc, dupliciter. Primo, auctoritate Innocentii III. extra de baptismo, & eius effectu, in c. maiores causas: ibi enim mota questione de suscipiendis characterem, & relata opinione quorundam dicentium characterem imprimi etiam inuitis, refutata deinde hac opinione quo ad totaliter inuitos, concludit haec uerba in calce. Tunc ergo characterem, sacramentalis imprimi operatio, cum obicem uoluntatis contrariae non inuenit obstantem, ubi manifeste patet intentam conclusio determinata ab Apostolica sede. Secundo, probatur utendo iam dicta ratione: quod non est de necessitate sacramenti in uno recipiente baptismum, non est de necessitate sacramenti, per se loquendo, in quocumque recipiente baptismum: sed in paruulis uoluntas etiam interpretatiua non exigitur, ut propria dispositio ad recipiendum baptismum, ergo in nullo baptizando requiritur, per se loquendo, consensus ad recipiendum baptismum. Et probatur minore

Tertia S. Thomae. Et a qua

habere deuotionem ad sacramentum, aut contemnere ipsum, saltem interpretatiue. Et ut ab hac ultima incipiamus, responsio seu ratio ista fugit questionem, quasi impossibile sit inueniri adultum neutrum respectu baptismi, sed oporteret in alteram partem declinare, hoc est, uelle, aut nolle baptizari. Quod autem est de ueritate conditionalis, non curando de possibilitate antecedentis: ueritas enim in questionem, si adultus neuter secundum uoluntatem ad baptismum baptizaretur dormiens, an esset postea baptizandus, hoc est, an susciperet characterem uel non: cui questionem, ut patet, non satisficit per hanc opinionem declinantem ad alterum extremum. Prima autem opinionis fundamentum primum de ritu ecclesie, non cogit: quoniam eodem ecclesie ritu petitur etiam a baptizando, si credit in Deum patrem omnipotentem &c. Et tamen constat non exigi ad necessitate sacramenti fidem siue suam, siue patris, ex parte baptizati. Secundum quoque fundamentum, petit principium. Tertium uero, ambiguum assumit, scilicet in adulto requiri per se propriam uoluntatem: hoc est enim, de quo est questio. Et ad probationem dici facile potest, similitudinem non tenere, scilicet quod adultus, ita se debeat habere ad sacramentum fidei, sicut se habet ad credere: quoniam credere consistit manifeste in actione uoluntaria, sacramentum autem fidei manifeste consistit in passio suscipere, & propterea non est simile. Auctoritas autem Hiero. non est ad propositum: quia de fide loquitur, questio autem est de uelle. Secundae demum opinionis ratio rejici potest eodem modo, scilicet quod assumit probandum: hoc enim est, quod uertitur in dubium, an patiens in baptismo, exigit uelle uel necessariam dispositionem ad receptionem sacramenti: hoc enim est totum in quo consistit questio. Quod autem additur, quod nullus puer baptizatus est rebaptizandus, licet negetur a tenentibus primam opinionem, magnam tamen secundum rationem uim habere uidetur. His excursis, dicendum mihi uidetur cum secunda opinione, quod per se loquendo non exigitur intentio seu uoluntas ex parte baptizandi de necessitate sacramenti: sed sufficit in ipso non inueniri obicem uoluntatis contrariae. Probaturque hoc, dupliciter. Primo, auctoritate Innocentii III. extra de baptismo, & eius effectu, in c. maiores causas: ibi enim mota questione de suscipiendis characterem, & relata opinione quorundam dicentium characterem imprimi etiam inuitis, refutata deinde hac opinione quo ad totaliter inuitos, concludit haec uerba in calce. Tunc ergo characterem, sacramentalis imprimi operatio, cum obicem uoluntatis contrariae non inuenit obstantem, ubi manifeste patet intentam conclusio determinata ab Apostolica sede. Secundo, probatur utendo iam dicta ratione: quod non est de necessitate sacramenti in uno recipiente baptismum, non est de necessitate sacramenti, per se loquendo, in quocumque recipiente baptismum: sed in paruulis uoluntas etiam interpretatiua non exigitur, ut propria dispositio ad recipiendum baptismum, ergo in nullo baptizando requiritur, per se loquendo, consensus ad recipiendum baptismum. Et probatur minore

Tertia S. Thomae. Et a qua

habere deuotionem ad sacramentum, aut contemnere ipsum, saltem interpretatiue.

Et ut ab hac ultima incipiamus, responsio seu ratio ista fugit questionem, quasi impossibile sit inueniri adultum neutrum respectu baptismi, sed oporteret in alteram partem declinare, hoc est, uelle, aut nolle baptizari.

Quod autem est de ueritate conditionalis, non curando de possibilitate antecedentis: ueritas enim in questionem, si adultus neuter secundum uoluntatem ad baptismum baptizaretur dormiens, an esset postea baptizandus, hoc est, an susciperet characterem uel non: cui questionem, ut patet, non satisficit per hanc opinionem declinantem ad alterum extremum.

Prima autem opinionis fundamentum primum de ritu ecclesie, non cogit: quoniam eodem ecclesie ritu petitur etiam a baptizando, si credit in Deum patrem omnipotentem &c. Et tamen constat non exigi ad necessitate sacramenti fidem siue suam, siue patris, ex parte baptizati.

Secundum quoque fundamentum, petit principium. Tertium uero, ambiguum assumit, scilicet in adulto requiri per se propriam uoluntatem: hoc est enim, de quo est questio.

Et ad probationem dici facile potest, similitudinem non tenere, scilicet quod adultus, ita se debeat habere ad sacramentum fidei, sicut se habet ad credere: quoniam credere consistit manifeste in actione uoluntaria, sacramentum autem fidei manifeste consistit in passio suscipere, & propterea non est simile. Auctoritas autem Hiero. non est ad propositum: quia de fide loquitur, questio autem est de uelle.

Secundae demum opinionis ratio rejici potest eodem modo, scilicet quod assumit probandum: hoc enim est, quod uertitur in dubium, an patiens in baptismo, exigit uelle uel necessariam dispositionem ad receptionem sacramenti: hoc enim est totum in quo consistit questio.

Quod autem additur, quod nullus puer baptizatus est rebaptizandus, licet negetur a tenentibus primam opinionem, magnam tamen secundum rationem uim habere uidetur.

His excursis, dicendum mihi uidetur cum secunda opinione, quod per se loquendo non exigitur intentio seu uoluntas ex parte baptizandi de necessitate sacramenti: sed sufficit in ipso non inueniri obicem uoluntatis contrariae. Probaturque hoc, dupliciter. Primo, auctoritate Innocentii III. extra de baptismo, & eius effectu, in c. maiores causas: ibi enim mota questione de suscipiendis characterem, & relata opinione quorundam dicentium characterem imprimi etiam inuitis, refutata deinde hac opinione quo ad totaliter inuitos, concludit haec uerba in calce. Tunc ergo characterem, sacramentalis imprimi operatio, cum obicem uoluntatis contrariae non inuenit obstantem, ubi manifeste patet intentam conclusio determinata ab Apostolica sede. Secundo, probatur utendo iam dicta ratione: quod non est de necessitate sacramenti in uno recipiente baptismum, non est de necessitate sacramenti, per se loquendo, in quocumque recipiente baptismum: sed in paruulis uoluntas etiam interpretatiua non exigitur, ut propria dispositio ad recipiendum baptismum, ergo in nullo baptizando requiritur, per se loquendo, consensus ad recipiendum baptismum. Et probatur minore

Tertia S. Thomae. Et a qua

habere deuotionem ad sacramentum, aut contemnere ipsum, saltem interpretatiue.

Ambrosius

In corpore

In corpore

In corpore

In corpore

In corpore

In corpore

In corpore

In corpore